

Är progressiv-konservativ dissonans detsamma som GAL-TAN-skalan?

Fråga: På sidan 75 i "Värderingar, Liberalism och Islam" beskrivs begreppet "PK-dissonans" eller progressiv-konservativ dissonans. Det tycks vara ungefär samma motsatspar som man ofta uttrycker med GAL-TAN-skalan. Vad är skillnaden, om det finns någon?

Svar (Erik Sandewall): Den väsentliga skillnaden är att vad som är GAL eller TAM i princip är oberoende av sammanhanget, medan vad som är progressivt ur PK-dissonansens synpunkt beror på vilket kulturellt sammanhang som avses. I vårt samhälle är det naturligt att uppfatta GAL som progressivt och TAN som konservativt, och att pacifism ingår i GAL och försvar för militära lösningar på problem ingår i TAM. Men i ett samhälle där pacifistiska synsätt dominerar, och där en avgränsad grupp vill ompröva detta (på grund av kriget i Ukraina, till exempel), där skulle pacifism få räknas som konservativt och militär aktivism som progressivt.

GAL-TAN-begreppen beskriver alltså två grupper av värderingar, medan PK-dissonansen beskriver en process där värderingar ifrågasätts genom att mindre del av en värdegemenskap omprövar dem och vill förändra dem.

Man kan också notera att tolkningen av begreppen GAL och TAN varierar mellan olika författare. Förkortningen GAL står för Grön, Alternativ och Libertariansk, medan TAN står för Traditionell, Auktoritär och Nationalistisk. Skiljelinjen handlar då om sociala och kulturella värden, och inte om t ex fördelningspolitik. I sin bok "Saknad" beskriver däremot Katarina Barrling och Cecilia Garne GAL-sidan som "de som bejakar förändring och menar att samhället måste kunna anpassa sig till ... attitydförändringar som har med individens frihet och livsval att göra, som feminism och HBTQ-rättigheter", medan TAL-sidan är de som "vill att samhället ska förändras långsamt och värderar ordning, stabilitet, auktoritet och traditioner". I denna beskrivning kombinerar de alltså ett antal utvalda typer av värderingar med några inslag av PK-dissonansens definition.